

РАДЕНИЕ И РОДЕМ

ЛИЙ БАРДУГО

Превод Анелия Янева

ЕГМОНТ

ЕГМОНТ

Всички права запазени. Нито книгата като цяло, нито части от нея могат да бъдат възпроизвеждани под каквато и да е форма.

Оригинално заглавие *Ruin and Rising*

Copyright © 2014 Leigh Bardugo

Map copyright © 2014 Keith Thompson

Copyright *Six of Crows, First chapter* © 2015 Leigh Bardugo

Превод Анелия Янева

Редактор Боряна Стоянова

Коректор Таня Симеонова

Превод на „Шест врани“ Милена Илиева

Издава „Егмонт България“

1142 София, ул. „Фритьоф Хансен“ 9

www.egmontbulgaria.com

Отпечатано в „Ропринт“ ЕАД, София, 2019

Първа допечатка

Общ тираж: 2000 бр.

ISBN 978-954-27-1294-7

*На баща ти Харв
Понякога нашите герои не оцеляват до края.*

ПРЕДИ

ИМЕТО НА ЧУДОВИЩЕТО беше Изумруд, гигантския червей, и имаше такива, гето разправяха, че бил прокопал тунели под цяла Равка. Ненаситният му апетит унищожавал наноси и ситен чакъл, червеят прониквал все по-надълбоко и по-надълбоко в земята, търсейки нещо, с което да зальже глада си, докато накрая не стигнал толкова навътре, че се загубил в мрака.

Това беше само легенда, но хората в Бялата катедрала все пак гледаха да не влизат много навътре из скалните пасажи и коридорите, които криволичеха встрани от главните тунели. В сумрачния лабиринт на проходите понякога се носеха странни звуци, стонове и необяснимо боботене. Студената подземна тишина бе нарушавана от нисък съск – той можеше нищо да не значи, но можеше и да е звукът от лъкатушно придвижване на дълго тяло, което се вие из близките пасажи в търсене на плячка. В такива моменти не беше никак трудно да се повярва, че Изумруд все още дreme някъде наблизко в очакване да бъде събуден от героичен рев, а през това време сънува как сито би похапнал, ако някое беззащитно дете

попадне в устата му. Зверилище като него не може да се затрие; то не умира.

Момчето разказваше на момичето тази легенда и други също, всякакви истории, които успяваше да дочуе в онези първи дни, докато все още му позволяваха да е близо до нея. То седеше край леглото, опитваше се да я придума да се храни, заслушано в болезненото хрипене на белите ѝ гробове, говореше ѝ за реката, опитомена от могъщ вълнотворец, който я научил да се гмурка през скалните пластове, за да търси вълшебна монета. Нашепваше ѝ за клетия прокълнат Пелейкин, който хилядолетия наред се трудел със своята чудотворна кирка, прокопавайки пещери и пасажи – самотна душа, дето търси с нещо да запълни безкрайното време и трупа злато и скъпоценности, които никога няма да похарчи.

После една сутрин момчето дойде и видя, че пътят към стаята на момичето е забарден от въоръжени мъже. Когато отказа да си тръгне, те го завлякоха надалеч от вратата ѝ, оковано във вериги. Свещеникът предупреди момчето, че вярата ще го утеша, а послушанието ще му позволи да живее по-дълго.

Затворено в килията съвсем само, оставено единствено на звука от капеща вода и бавните удари на сърцето си, момичето знаеше, че легендата за Изумруд е истина. Защото то беше погълнато цяло-целеничко и смляно напълно, а в ехтящия алабастров търбух на Бялата катедрала бе останала само светицата.

СВЕТИЦАТА СЕ СЪБУЖДАШЕ сутрин от монотонното повтаряне на името си и с всеки изминал ден армията ѝ растеше; редиците набъбваха от хора, гладни и лишени от надежда, от ранени солдати и деца, които едва можеха да носят пушка. Свещеникът провъзгласи пред вярващите, че един ден тя ще стане царица и те му вярваха. Но се дивяха на

нейните окаяни и загабъчни придворни: жената вихротворец с гарвановочерна коса и остър език; Крушение с нейната черна молитвена шамия и ужасяващи белези; бледия учен, който все стоеше свит настрана със своите книги и странни инструменти. Тези бяха жалките останки от Втората армия – твърде неподходяща компания за една светица.

Малцина знаеха, че и тя самата е поразена. С каквато и сила да е била благословена доскоро, божествена или друга някаква, нея вече я нямаше – или поне тя не можеше да я призове. Държача настрана последователите, за да не видят, че очите ѝ са тъмни кухини, а дишането ѝ е мъчителна поредица от плашещи издихания. Тя се придвижваше бавно, несигурно, а подобните ѝ на съчки кости бяха твърде крехки за тялото – едно болнаво момиче, на което бяха възложени всички надежди.

Горе на повърхността управляваше нов цар начело на армия от сенки, който настояваше да му върнат неговата Призоваваща слънцето. Ту използваше заплахи, ту предлагаше голяма награда за нея, но отговорът, който получи, дойде като предизвикателство от един обявен извън закона разбойник, когото хората наричаха Летящия принц. Той бил по-северната граница и нападател търговските кервани с провизии, принуждавайки Царя на сенките да върне пътя на керваните обратно през Долината на смъртната сянка, като разчита единствено на късмета и пламъците на огнетворците да гържат чудовищата надалеч. Според някои този гързък авантюрист бил принц от рода Ланцови. Други твърдяха, че е фйердански бунтовник, отказал да се бие редом с магьосници. Всички обаче бяха единодушни, че той явно владее особена сила.

Светицата блъскаше по решетките на подземната си килия. Тази война беше нейна и тя настояваше да я пуснат на свобода, за да участва в нея. Но свещеникът отказваше.

Той обаче беше забравил, че преди да стане Гриша и све-

тица, тя беше едно от малките привидения в Керамзин. Дватама с момчето събираха тайни така, както Пелейкин трупаше съкровища. Добре знаеха какво е да си крадец и привидение, как да прикриват истинската си сила, как да мамят и заблуждават. Също като преподавателите в имението на княза свещеникът си мислеше, че познава момчето и неговите способности.

Но грешеше.

Той не бе чувал техния таен език, нито проумяваше решителността на момчето. Не усети кога дойде мигът, в който момчето престана да чувства слабостта си като бремене, а я превърна в своя маска.

СТОЯХ НА балкона с каменна резба разперила ръце, треперех в евтините си одежди и се опитвах да изнеса сносно представление. Кафтанът ми беше съшит от кръпки: парцалените останки от вечерната рокля, която носех при бягството ни от двореца, и крещящи парчета от завесата на – както ми бяха казали – изоставен театър в покрайнините на Сала. Мънистата по ръба на полите бяха от подиляея във фоайето. Бродерията по маншетите отгавна си беше изпяла песента. Давид и Женя направиха всичко по силите си, но толкова дълбоко под земята средствата бяха ограничени.

Отдалеч обаче номерът минаваше – искрящото злато под струите светлина, привидно излъчвана от моите длани, пръскаше ярки отблясъци върху лицата на екзалтираните ми последователи долу. Но отблизо се виждаше, че всичко е съшито с бели конци, а блясъкът е фалшив. Точно като мен самата. Светица на конци.

Гласът на Аппарат прогърмя в Бялата катедрала и, затвори очи, тълпата се полюшна с вдигнати ръце – същинско маково поле, – ръцете приличаха на бледи стебла, разлюлени от вятър, който не усещах. Изпълних предварително уговорената поредица от жестове, движейки се умишлено така, че Давид и огнетворецът, който му асистираше тази сутрин, да могат да ме следват от тайната стаичка, скрита точно под балкона. Сутрешните молитви ме ужасяваха, но според свещеника тази фалшива показност бе необходимо зло. „Това е твоят дар към хората ти, Света Алина – казваше той. – Това е надежда.“

Всъщност това беше само илюзия, бледо подобие на светлината, която някога владеех. Сега златистото сияние идваше от пламъка на огнетвореца, отразен от очукана огледална чиния, която Давид успя да оформи от оцелялото стъкло. Приличаше на използваните от нас чинии в битката за Ос Олта, когато опитът ни да отблъснем ордата на Тъмнейшият се провали. Бяхме изненадани; с цялата ми сила, предварителните ни планове, всичката изобретателност на Давид и находчивостта на Николай пак се оказахме неспособни да предотвратим клането. От този момент нататък не бях способна да призова даже слънчев лъч. Но повечето от паството на Аппарат никога не бяха виждали истинските способности на своята светица, така че засега измамата минаваше.

Аппарат завърши проповедта си. Това беше знак и ние да приключваме. Огнетворецът накара светлината около мен да засияе ярко. Тя взе хаотично да танцува и трепка, после постепенно угасна, докато аз спусках ръце. Сега вече знаех кой отговаря за илюминациите заедно с Давид. Огледах намръщено пещерата. *Харшо*. Той всеки път се увеличаваше. След битката за Малкия дворец оцеляха трима огнетворци, но един от тях почина от раните си няколко дни по-късно. От останалите двамата Харшо бе този с по-голяма мощ, но беше

и по-непредвидим.

Побързах да слеза от балкона, нетърпелива да се отърва от присъствието на Апарат, но стъпих накриво и политнах. Свещеникът ме сграбчи за ръката, за да не падна.

- Бъди по-предпазлива, Алина Старкова. Небрежна си към себе си и своята безопасност.

- Благодаря - казах. Искях час по-скоро да се отърва от него, от миризмата на рохка пръст и тамян, която го съпровождаше навсякъде.

- Днес явно не ти е добре.

- Просто съм малко непохватна. - И двамата знаехме, че това е лъжа. Макар сега да бях по-силна, отколкото когато пристигнах в Бялата катедрала - костите ми заякнаха, успях да задържа храна, - все още бях немошна, а болки и постоянна умора терзаеха тялото ми.

- Тогава няма да е зле днес да си починеш.

Стиснах зъби. Още един ден затворена в килията. Успях обаче да преглътна чувството на безизходица и да се усмихна немошно. Знаех какво иска да види той.

- Толкова ми е студено - казах. - Ако постоя малко в Комлето, ще ми дойде добре. - Строго погледнато, това си беше самата истина. Кухните бяха единственото място в Бялата катедрала, където влагата не се усещаше толкова. По това време на деня поне един от готварските огньовете, на които се приготвяше закуската, щеше да е запален. Голямата кръгла пещера сигурно вече бе изпълнена с аромата на печен хляб и сладка каша, която готвачите приготвяха от запасите сухи грахови зърна и мляко на прах, осигурени от съмишлениците на повърхността и грижливо складирани от пилигримите.

Потръпнах, за да придам по-голяма достоверност на думите си, но отговорът на свещеника се състоеше само от едно уклончиво „хъм“.

Някакво раздвижване в дъното на пещерата привлече вниманието ми: още пилигрими - току-що пристигнали. Не се

сдържах и ги огледах с очите на стратег. Някои носеха униформи, които ги издаваха като дезертъори от Първа армия. Всичките бяха млади и физически силни.

- Няма ли ветерани? - попитах. - Ами вдовици?

- Придвижването под земята не е никак леко - отвърна Апарат. - Мнозина са твърде стари или слаби, за да го понесат. Затова предпочитат да останат по домовете си.

Едва ли. Имаше пилигрими, които пристигаха с патерици и тояжки, колкото и стари и болни да бяха. Дори да издъхваха, идваха да зърнат Светицата на слънцето в последните си земни дни. Хвърлих предпазлив поглед през рамо. Успях само бегло да видя свещениците стражи: брагати тежковъоръжени мъже, застанали на пост при сводестия вход. Те бяха монаси, начетени попове като самия Апарат - единствените, на които беше позволено да носят оръжие под земята. На повърхността пазеха портите и държаха настрана съгледвачи и неверници, като осигуряваха убежище само на онези, които им се видят благонадеждни. Напоследък броят на пилигримите беше намалял, а онези, които се присъединяваха към нашите редици, изглеждаха по-скоро сърцати, отколкото набожни. На Апарат му трябваша бъдещи войници, не нови гладни гърла.

- Мога да отида при болните и старците - казах. Знаех, че напразно си хабя думите, но все пак реших да се пробвам. Нали това се очакваше от мен. - Светицата трябва да е сред своя народ, не да се крие като плъх из тунелите.

Апарат се усмихна - мило сърдна снизходителна усмивка, през която пилигримите благоговееха и от която ми се щеше да закрепя.

- В размирни времена много живи създания търсят убежище под земята и така оцеляват - отвърна той. - Когато глупците свършат да воюват, тъкмо плъховете са тези, които продължават да властват над полята и градовете.

„И да пируват с мъртвите“ - помислих си с потръпване.

Сякаш разгадал какво ми минава през главата, той ме стисна за рамото. Пръстите му бяха бели и дълги, плъзнали по ръката ми като пипалата на восъчен паяк. Ако с този жест целеше да ме успокои, не му се получи.

- Търпение, Алина Старкова. Ще се възземем, когато му дойде времето, не по-рано.

Търпение. Вечно това ме съветваше. Едва устоях на желанието да докосна голата си китка - празното място, отредено за костите на жар-птица. Вече притеждавах люспите на морския бич и еленовите рога, но последната частица от пъзела на Морозов все още липсваше. Досега да сме се сдобили и с третата муска, ако Апарат беше помогнал за нейното търсене или просто ни оставеше да се върнем на повърхността. Но позволенията за това имаше своята цена.

- Премръзнах - повторих, прикривайки раздразнението си. - Искам да отида в Котлето.

Той се намръщи.

- Не искам да се спотаиваш там с онова момиче...

Изад нас се носеше неспирното мърморене на пазачите и едно име стигна слуха ми. *Крушение.* Отблъснах ръката на Апарат и закрачих решително към тях. Свещениците стражи застанаха нащрек. Подобно на всички свои събратя, те също бяха облечени в кафяво и носеха златния символ на лъчисто слънце - онзи, който красеше одеждите на Апарат. *Моят* символ. Те обаче никога не се обръщаха директно към мен, нито говореха на останалите бегълци от Грisha. Вместо това стояха мълчаливо покрай стените на подземните помещения и ме следваха на всяка крачка като брадати, въоръжени с пушки привидения.

- Забранявам да я наричате така! - казах рязко. Всички втрещиха празен поглед напред, сякаш бях невидима. - Казва се Женя Сафина и ако не беше тя, още да съм пленница на Тъмнейший. - Никакъв отклик. Въпреки това забелязах как се изпружиха само при споменаването на името ѝ. Големи мъже

с пушки, а се бояха от едно наплашено момиче. Суеверни малолумници.

- Мирно, Света Алина - намеси се Аппарат, стисна ме за лакътя и ме затика по скалния пасаж към помещението, в което приемаше посетители. Прорязаният със сребърни жилки таван беше инкрустиран с каменни рози, а по стените имаше изписани светци със златни ореоли. Явно стенописите бяха дело на фабрикаторите, защото нито една обикновена боя не би издържала на студа и влагата в Бялата катедрала. Свещеникът се разположи на нисък гърбен стол и с жест ме подкани да заема другия. Опитах да прикрия облекчението, с което се отпуснах върху него. Дори малко по-дълго стоене права ме караше да се задъхвам.

Той се втрени в мен, оглеждайки изпитателно болнаво жълтеникавата ми кожа и тъмните сенки под очите.

- *Женя* определено би могла да се постарее повече.

Изминали бяха два месеца от схватката с Тъмнейшият и все още не можех да се възстановя напълно. Скулите се изви-сяваха над хълмналите ми страни като гневни възклициания, а белият водопад на косата ми бе толкова рядък, че приличаше на разпиляна паяжина. Най-накрая бях успяла да придумам Аппарат да пусне Женя при мен в кухните с уговорката, че тя ще използва дарбите си, за да ми придобее по-представителен вид. От седмици насам това беше единственото ми общуване с някой Гриша. Наслаждавах се на всеки миг от него, на всяка достигнала до мен новина.

- Тя прави всичко по силите си - отвърнах.

Свещеникът въздъхна.

- Явно сега всички трябва да имаме търпение. С течение на времето ще се изцериш. Чрез вярата. И с молитви.

Усетих как в мен се надига ярост. Проклетникът много добре знаеше, че единственият начин да се излекувам бе да използвам силата си, но за целта трябваше да изляза на повърхността.

- Само ако ме оставиш да се покажа над земята...
- Ти си ни твърде скъпа, Света Алина, а рискът е прекалено голям. - Свещеникът извинително сви рамене. - Нехаеш за собствената си безопасност, затова аз трябва да внимавам заради теб.

Останах смълчана. Това бе игра, която двамата водехме, откакто ме доведоха тук. Апарат направи немалко за мен. Само благодарение на него част от моите Гриша успяха да оцелеят в битката с чудовищата на Тъмнейший. Тъкмо той ни осигури безопасно укритие под земята. С всеки изминал ден обаче Бялата катедрала заприличваше все повече на тъмница, отколкото на убежище.

Апарат събра върховете на пръстите си.

- Колко месеци минаха вече, а ти все още ми нямаш вяра.
- Вярвам ти - излъгах. - Разбира се, че ти вярвам.
- И въпреки това не ми позволяваш да ти помогна. Хванем ли жар-птица, всичко може да се промени.
- Давид продължава да проучва дневниците на Морозов. Убедена съм, че отговорът се крие някъде там.

Апарат заби безизразните си черни очи в мен. Подозираше, че вече знам къде се намира птицата - третата муска на Морозов и ключ към отприщването на единствената сила, способна да противостои на Тъмнейший и да разруши Долината. И имаше основание. Поне се надявах да е така. Тънката нишка, която можеше да ни насочи към нейното скривалище, беше вплетена в оскърните спомени от детството ми и в надеждата, че прашните руини на Два Столба може да се окажат нещо повече, отколкото изглеждаха на пръв поглед. Но независимо дали бях права, или не, аз продължавах решително да пазя в тайна предполагаемото леговище на жар-птица. Държах ме в пълна изолация под земята, почти лишена от сила и постоянно шпионирана от свещениците стражи. Затова няха намерение да се отказвам от единствения коз, с който разполагах.

- Желая ти само доброто, Алина Старкова. На теб и на твоите приятели. А те така оредяха. Ако нещо им се случи...

- Тях ги остави на мира - озъбих му се, забравила, че трябва да се държа мило, да бъде послушна и гружелюбна.

Погледът на Апарат стана твърде остър, за да ми се понарави.

- Казвам само, че под земята се случват какви ли не злополуки. Знам, че всяка нова загуба дълбоко ще те уязви, а ти си още толкова *немоощна*. - При последната дума устните му оголиха венци, черни като на вълк.

Отново ме разтреса ярост. Още от първия ден в Бялата катедрала въздухът тежеше от неизречени заплахи и ме задушаваше, затискайки ме с похлупак от постоянен страх. Апарат не пропускаше удобен случай да припомни моята уязвимост. Почти несъзнателно размърдах пръсти в ръкавите. По стените на пещерата плъзнаха сенки.

Апарат се гърпна рязко назад в стола. Свих вежди, преструвайки се на смутена.

- Какво не е наред? - попитах.

Той се прокашля, погледът му взе да се стрелка наляво-надясно.

- Нищо... Нищо няма - заекна.

Оставих сенките постепенно да замрат. Неговата реакция си струваше замайването, което ми причиняваше използването на този трик. Но това беше всичко, на което бях способна. Можех да накарам сенките да танцуват, нищо повече - жалко ехо от черната мощ на Тъмнейший, последица от сблъсък, който едва не уби и двамата ни. Открих го, докато опитвах отново да призова светлината. Стараех се да го усъвършенствам дотолкова, че да мога да се сражавам с негова помощ. Засега обаче няха никакъв успех. Сенките ми се струваха по-скоро наказание, призрци на една по-велика мощ, чиято единствена задача бе да ме правят за смях - светица-

та на шашмите и огледалата.

Апарат се надигна, опитвайки да възвърне самообладанието си.

- Отиваш в архива - решително отсече той. - Времето, прекарано в мъчаливо проучване и размишления, ще ти помогне да просветлиш съзнанието си.

Потиснах стона си. Това вече си беше същинско наказание - часове наред в безплодно прелистване на религиозни текстове, за да търся нещо, каквото и да било, за Морозов. Без да се броя, че в архива беше влажно, мизерно и пълно със свещеници стражи.

- Ще те придружа - добави той. Толкова по-добре.

- Ами Котлето? - попитах, опитвайки да прикрия отчаянието в гласа си.

- По-късно. Кру... Женя ще почака - продължи той, докато го следвах из скалния пасаж. - Знаеш, че няма нужда все към Котлето да се дърпаш. Може да се срещаш с нея и тук. Насаме.

Хвърлих бегъл поглед към стражите, които вървяха подир нас. Насаме. Това беше направо смехотворно. Но мисълта да стоя настрана от кухните определено не ме караше да се смея. Може би днес главният димоотвод ще бъде отворен за по-дълго от няколко секунди. Това беше слаба надежда, но само нея имах.

- Предпочитам Котлето - казах. - Там е топло. - Отправих му най-смирената си усмивка, позволих на устните си леко да се разтреперят и продължих: - Напомня ми за дома.

На него това му харесваше - представата за покорно девойче, свито край огнището, чиито поли оставят дуря в пепелта. Поредната илюзия, още една глава в неговата Книга на светците.

- Много добре - каза той най-накрая.

Отне доста време, докато слезем от балкона. Името на Бялата катедрала идваше от алабастровите стени и вну-

шителната главна пещера, където отслужвахме богослужения всяка сутрин и вечер. Но тя не свършваше само дотам, а представляваше просторна мрежа от тунели и пещери, истински град под земята. Ненавиждах всеки негов сантиметър. Влагата, която се процеждаше през стените, капеше от таваните и се стичаше на капки по кожата ми. Студът, който ме преследваше навсякъде. Гъбите и нощните цветя, които вирееха из пукнатините и скалните отвърстия. Мразех начина, по който отчитахме времето: утринните служби, обедните молитви, вечерните служби, дните на светците, дните за строг и по-лек пост. Най-силно обаче ненавиждах усещането, че наистина съм някакъв гребен плъх с бледа кожа и червени очи, който граска и се катери по стените на своя лабиринт с хилавите си розови лапки.

Апарат ме повведе през пещерите на север от главния резервоар, където се обучаваха Солгат Сол. При появата ни хората се разстъпваха пред нас, притискаха се към скалата и протягаха ръце да докоснат златосърмения ми ръкав. Напредвахме с бавна крачка, достолепно – така се налагаше. Невъзможно беше да се забързам, без да се задъхам. Паството на Апарат знаеше, че съм болна, и се молеше за моето изцеление, но попът се страхуваше, че ще настане паника, ако разберат колко крехка – колко човек – съм в действителност.

Солгат Сол вече бяха започнали военното обучение, когато пристигнахме. Това бяха светите воители на Апарат, войниците на слънцето, по чиито лица и ръце бе татуиран моят символ. Повечето бяха дезертъори от Първа армия, но имаше и други – млади, яростни и готови да умрат. Те помогнаха да се спася от Малкия дворец с цената на жестоки загуби. Свети или не обаче, те изобщо не можеха да се сравняват с *ничевие* на Тъмнейший. Но тъй като в армията му все пак имаше и хора – обикновени войници и Гриша, – Солгат Сол усилено се обучаваха.

Засега без истинско оръжие – само мечове с изтъпени

остриета и пушки, заредени с куршуми от восък. Солдат Сол бяха различна порода пилигрими, привлечени към култа на Светицата на слънцето заради обещанието за промяна; мнозина от тях бяха съвсем млади, с двояко отношение към Апарат и оветелите постулати на старозаветната църква. След идването ми под земята свещеникът ги държеше в много по-строго подчинение. Нуждаеше се от тях, но не им се доверяваше изцяло. Усещане, което бе познато и на мен.

Свещениците стражи стояха плътно наредени покрай стените и зорко наблюдаваха заниманията. Техните куршуми бяха истински, а остриетата на сабите им – като бръснач.

Още с влизането ни забелязах една група, скупчена да наблюдава приятелската схватка между Мал и Стиг – един от двамата ни оцелели огнетворци. Той беше дебеловрат, русокос и лишен от каквото и да е чувство за хумор, фйерганин до мозъка на костите.

Мал успя да избегне една от огнените сълзи, но следващият блъвнал пламък подпали ризата му. Зяпачите ахнаха. Реших, че ще отстъпни, но вместо това той атакува. Претърколи се на земята, като с това успя едновременно да потуши пламъците и да събори Стиг. След миг огнетворецът вече лежеше по очи на пода. Мал хвана китките на Стиг, за да предотврати нова атака.

Воините на слънцето, които наблюдаваха схватката, на дадоха одобрителни подсвирквания и взеха да ръкопляскаат.

Зоя праметна лъскавата си черна коса през рамо.

– Добра работа, Стиг. Вече си овързан и готов за пердах.

Мал само с поглед я накара да замълчи.

– Объркване, обезоръжаване, обезвреждане – каза той. – Номерът е да не се паникьосваш. – После се изправи и помогна на Стиг да се вдигне на крака. – Добре ли си?

Стиг се намръщи ядно, но все пак кимна и отиде да тренира с едно съвсем младо девойче.

- Хайде, Стиг - провикна се то с широка усмивка. - Обещавам да не съм много груба с теб.

Лицето на момичето ми се стори познато, но отне време да се сетя коя е - Руби. Двамата с Мал бяхме на военно учение заедно с нея в Полизная. И тя беше от нашия полк. Помнех я като вечно кикотещо се, весело и може би даже щастливо момиче, което обичаше да флиртува и ме караше да се чувствам непохватна и безнадеждна в кожата си. Тя все още притежаваше лъчиста усмивка и беше запазила дългата си руса плитка. Но дори от разстояние усещах, че сега е постоянно нащрек, чувствах у нея придобитата с течение на войната предпазливост. Отгъсно на лицето ѝ имаше татуирано черно слънце. Странна ми се видя мисълта, че момичето, което навремето седеше срещу мен във войнишката столова, сега ме смята за дарена с божествена сила.

Не се случваше често Апарат или неговите стражи да ме преведат към архива по този път. Какво беше по-различното днес? Дали не искаше да видя останките от своята армия и да си припомня цената на собствените си грешки? За да ми покаже колко малко съюзници имам вече?

Наблюдавах как Мал комбинира в двойки воините на слънцето с Гриша. Тук имаше вихротворци: Зоя, Надя и нейният брат Адрик. Заедно със Стиг и Харшо те бяха последните от моите Етералки. Само гето Харшо никакъв не се виждаше. Сигурно се бе търкулнал обратно в леглото, след като призова огъня заради мен по време на сутрешните молитви.

Колкото до Корпоралки, единствените сърцеломни на тренировките бяха Тамар и нейният огромен брат близък Толя. Дължах им живота си и този дълг не ми даваше покой. Двамата се оказаха приближени на Апарат и сега им бе поверено обучението на Солгат Сол; наскоро бях разбрала, че докато живеехме в Малкия дворец, са ме лъгали месеци наред. Все още не знаех как да постъпя с тях. Доверието беше лукс, който трудно можех да си позволя.

Останалите – малцината оцелели Гриша – чакаха реда си, за да влязат в схватка. Женя и Давид стояха настрана от залата за тренировки, но те и без това не ставаха много за битка. Максим беше лечител и предпочиташе да упражнява уменията си в лазарета, макар че малцина от паството на Апарат се доверяваха на Гриша и посмяваха да се възползват от неговите услуги. Сергей беше могъщ сърцелом, но ми бяха казали, че е твърде нестабилен, за да може безопасно да общува с новобранци. Изненадващата атака на Тъмнейший го свари в разгара на битката и той видя как чудовищата изкормят неговото любимо момиче. Единственият друг сърцелом падна в жертва на *ничевие* някъде по пътя между Малкия дворец и параклиса.

„Заради теб – обади се някакъв глас в главата ми. – Защото ти ги предаде.“

Апарат ме изтръгна от мрачните ми размисли:

– Момчето превишава правомощията си.

Проследих погледа му до Мал, който сновеше между войниците, казваше нещо на един и поправяше друг.

– Той им помага при обучението – отвърнах.

– Раздава заповеди. Оретцев – провикна се свещеникът и му даде знак да гоиде.

Напрегнато наблюдавах как Мал приближава. Почти не го бях виждала, откакто забраниха да идва в моята стая. Освен зорко следеното и ограничено общуване с Женя Апарат гледаше да нямам вземане-даване с потенциални съюзници.

Сега Мал изглеждаше различно. Пак носеше конопената селска риза, която му служеше за униформа в Малкия дворец, но вече беше по-сух и блед заради живота под земята. Тънкият белег на челюстта му изпъкваше видимо върху кожата.

Спря пред нас и се поклони. От месеци не бяхме стоели толкова близо един до друг.

– Не ти си командирът тук – започна Апарат. – Толя и Тамар са с по-висш чин.

Мал кимна.

- Така е.

- Защо тогава ти ръководиш обучението?

- Аз нищо не ръководя - възрази Мал. - Просто имам на какво да ги науча. А те имат какво още да научат.

„Самата истина“ - помислих си с горчивина. Мал беше станал много добър в схватките с Гриша. Спомних си го насинен и кървящ, застанал срещу един от вихротворците в конюшните на Малкия дворец, предизвикателния му поглед в онзи момент и презрението в очите. Още един спомен, без който бих могла да живея.

- Защо тия новобранци не са белязани? - попита Аппарат, сочейки към една групичка, която се биеше с дървени мечове близо до отсрещната стена. Едва ли сред тях имаше някой надхвърлил дванайсет години.

- Защото са деца - отвърна Мал с леден глас.

- Те са избрали да гойдат тук. Ще им откажеш ли правото да покажат верността си към нашата кауза?

- Ще им откажа риска да се разкайват по-късно.

- Никой не притежава тази власт.

Едно мускулче взе да играе върху челюстта на Мал.

- Загубим ли, тези татуировки ще ги издадат, че са воини на слънцето. Със същия успех могат още сега да се изправят за разстрел срещу наказателния отряд.

- Затова ли и ти нямаш татуировка? Защо не вярваш в нашата победа?

Мал ми хвърли бегъл поглед, после отново се обърна към Аппарат.

- Моята вяра е за светците - отвърна с равен глас той. - Не за хора, които пращат деца на сигурна смърт.

Очите на пона се присвиха.

- Мал има право - намесих се. - Нека останат небелязани. - Аппарат ме измери с непроницаемите си черни очи. - Моля те - продължих тихо, - направи го заради мен.

Знаех колко му се нрави този глас – нежен и топъл като приспивна песен.

– Какво нежно сърце – отвърна той, цъкайки с език. Въпреки това усещах, че е поласкан. Макар че вървях срещу волята му, той очакваше от мен да бъда точно такава: светица, любяща майка и утеха за своя народ.

Забих нокти в дланта си.

– Това е Руби, нали? – побързах да сменя темата и да отклоня вниманието на Апарат.

– Добра се готук преди няколко седмици – отвърна Мал. – Сега е добре, идва направо от лазарета.

Неволно усетих да ме обзема ревност, макар и съвсем слаба.

– Стиг не изглежда особено доволен – кимнах с глава към огнетвореца, който, по всичко личеше, изкарваше гнева си от загубата върху Руби. Момичето правеше всичко по силите си да устои, но очевидно не му беше равна.

– Никак не обича да го побеждават.

– Както забелязвам, ти дори не се изпоти.

– Така си е – отвърна Мал. – Там е проблемът.

– И как така? – намеси се Апарат.

Погледът на Мал се стрелна към мен за частица от секундата.

– Когато губиш, научаваш много повече. – Той сви рамене. – Нали затова Толя е вечно около мен: да ме срива от време на време по задника.

– Дръж си езика – сонна се Апарат.

Мал го остави без внимание. Вместо това внезапно пъкна дъга пръста в устата си и остро изсвири.

– Руби, оставяш се незащитена!

Твърде късно. Плитката ѝ вече гореше. Един от новобранците се втурна към нея с кофа вода и я изля върху главата ѝ.

Потръпнах.

– Гледай да не замръзнат.

Мал се поклони.

- *Суверенна моя.* - И се затича обратно към войниците.

Тази титла. Сега я произнесе без ненавистта, която, изглежда, таеше в Ос Олта, но въпреки това ме поразиха като юмрук в стомаха.

- Не е редно да се обръща така към теб - възпротиви се Апарат.

- И защо не?

- Тая титла принадлежи на Тъмнейшият и не е редно да се обръщат с нея към една светица.

- Тогава как да ми викат?

- Изобщо не е редно да се обръща пряко към теб.

Въздъгнах.

- Следващия път, когато има да ми казва нещо, ще го накарам да напише писмо.

Апарат сви устни.

- Днес си неспокойна. Мисля, че още един час уединение в архива ще ти се отрази добре.

Той ме глъчеше като капризно дете, което отказва да си легне до късно вечерта. Сетих се за обещанието да ме пусне в Котлето и се насилих да се усмихна.

- Сигурна съм, че имаш право. - *Объркване, обезоръжаване, обезвреждане.*

Когато завихме по коридора, който щеше да ни отведе до архива, погледнах през рамо. Зоя беше тръшнала по гръб един от войниците и сега го въртеше като костенурка, докато ръката ѝ изписваше лениви окръжности във въздуха. Руби разговаряше с Мал, усмивката ѝ беше широка, а изражението - жадно. Той обаче гледаше към мен. В призрачния зрач на пещерата очите му бяха бездънни и наситеносини - цветът в сърцето на пламъка.

Обърнах се и ускорявайки крачка, тръгнах подир Апарат, като се опитвах да овладеем хриптенето на белите си дробове. Мислех за усмивката на Руби, за нейната опърлена плит-

ка. Хубавица. Нормално момиче. Точно от това имаше нужда Мал. Ако досега не беше започнал нова връзка, скоро със сигурност щеше да го направи. Някой ден ще намеря гостатъчно благородство в себе си, за да му пожелаая всичко най-добро. Само дето няма да е точно сега.

НАСТИГНАХМЕ ДАВИД по пътя към архива. Видът му както винаги бе в пълен безпорядък – косата стърчеше във всички посоки, ръкавите бяха покрити с мастилени петна. В едната си ръка държеше чаша горещ чай, а от гжоба му се подаваше препечена филия.

Погледът му взе да се стрелка от Апарат към свещениците стражи.

– Още мехлем? – попита.

При тези гуми устните на попа леко се извиха. Мехлемът беше лично изобретение на Давид за Женя. Освен нейните собствени усилия той също помогна за заличаването на някои от най-жестоките белези, но причиненото от *ничевие* никога не изчезва съвсем.

– Света Алина е дошла да прекара утрото в проучване – заяви Апарат с особена тържественост.

На минаване през вратата Давид потръпна, което малко напомни за свиване на рамене.

– После обаче отиваш в Котлето, нали?

– Ще проведя охраната да те вземе след два часа – каза Апарат. – Женя Сафина ще те чака. – Очите му изпитателно огледаха изпитото му лице. – Погрижи се този път тя да вземе работата си присърце.

Той се поклони дълбоко и се изгуби в скалния тунел. Огледах помещението и въздъгнах дълбоко и унило. Навремето обичах архива заради уханието на мастило и хартия и тихото поскърцване на перата. Това тук обаче беше леговището на свещениците стражи – мъждиво осветен лабиринт от сводове и колонади, изсечени в бялата скала. Единственият

път, когато видях Давид почти да губи самооблагане, бе при първото му близане в него, щом погледът му попадна върху тези малки куполовидни ниши, някои полусрутени, но всичките препълнени с древни книги и ръкописи, чиито страници бяха почернели от плесен, а гръбчетата им – издути от влагата. Пещерите бяха толкова влажни, че по поговете бяха избили локви. „Не можете... невъзможно е да гържите дневниците на Морозов на подобно място – направо изпича тогава той. – Това е *точурище*.“

Сега Давид прекарваше дните и повечето си нощи в архива, възлюбен в писанията на Морозов, навърляйки различни теории и скици в своите тетрадки. Като повечето Гриша, и той доскоро бе вярвал, че дневниците на Морозов са били унищожени след създаването на Долината. Тъмнейшият обаче никога не би позволил подобно познание да бъде изгубено безвъзвратно и явно беше скрил запуските. Макар така и да не получи пряк отговор от Апарат, погозирах, че свещеникът някак ги беше открил в Малкия дворец и откраднал от Тъмнейшият, когато той бе принуден да бяга от Равка.

Стоварих се на едно ниско столче срещу Давид. Той беше примъкнал маса и стол в най-сухата от пещерите и бе струпал върху една от лавиците допълнително гориво за газените лампи, както и билки и мас, от които приготвяше мехлема за Женя. Обикновено седеше надвесен замислено над някоя формула или забъркваше отвара и с часове не вдигаше поглед; днес обаче нещо не му даваше мира – ту фучеше заради мастилото, ту въртеше в ръце джобния си часовник, който иначе стоеше подпрян върху масата.

Апатично запрелиствах с палец един от дневниците на Морозов. Вече изпитвах отвращение само като ги погледна – безполезни, обърквачи и най-главното: *непъвани*. В тях бяха описани догадките и хипотезите на Морозов за муските, имаше разкази за това как е проследил елена, как две години е пътувал по чужбина като китоловец, за да търси морския

бич; изредени бяха теориите му за жар-птица, а после... нищо. Или някои от дневниците липсваха, или Морозов просто бе оставил работата недовършена.

Вероятността да открием и хванем жар-птица и без това беше доста съмнителна. Ами ако тя изобщо не съществуваше? Ами ако отново се изправех лице в лице с Тъмнейший, без да съм я намерила? Самата мисъл за това беше толкова ужасяваща, че просто я отхвърлих.

Насилих се да отгърна нова страница. Единственият начин да следя хода на времето беше часовникът на Давид. Нямах представа къде го е намерил, как го е накарал да работи и дали изобщо часът, който показваше, има нещо общо с денонощието на повърхността на земята, но въпреки това бях забила поглед в циферблата и ми се щеше голямата стрелка да се движи по-бързо.

Свещениците стражи идваха и си отиваха, зорко бдящи или пък сигнали приведени над древните текстове. От тях се очакваше да тълкуват ръкописите и да изучават светите писания, но аз се съмнявах, че това е главната им задача. Шпионската мрежа на Апарат бе оплела цяла Равка, а тези мъже считаха за свой дълг и призвание да я поддържат, да дешифрират получените послания, да събират сведения и да градят култа към новата светица. Нямах как да не ги сравня с моите Солдат Сол – повечето млади и неграмотни, държани далеч от древните тайни, които тези мъже охраняваха.

Когато вече не можех да издържам брътвежите на Морозов, взех да се въртя на стола, опитвайки да разкърши схванатия си гръб. После измъкнах от купчината стар сборник с най-често използваните в богослужението молитви, в който се оказа и една различна версия за мъченичеството на свети Илия.

В нея светецът беше зигар, а съседското момче бе смазано от кон – това беше вече нещо ново. Обикновено се разправяше, че детето било посечено от острие на плуг. Но иначе

историята завършваше по обичайния начин: Илия изтръгна момчето от ноктите на смъртта, а в отплата за направеното от него селяните го хвърлили в реката, окован в железни вериги. Според едни легенди той не потънал, а продължил да се носи по водата чак до морето. Авторите на групи се къляха, че ден по-късно тялото му изплувало по-надолу по брега, съвършено съхранено и ухаещо на рози. Знаех всичките наизуст, но никой от тях не споменавахе и глумичка за жар-птица, нито намекуваше, че Два Столба може да е мястото, откъдето трябва да започне търсенето.

Цялата ни надежда да открием жар-птица се опираше на една стара илюстрация: окованият свети Илия, заобиколен от елен, морски бич и жар-птица. Далече зад него се виждаше планина, към която водеше път, минаващ под арка. Арката отдавна беше разрушена, но според мен останките ѝ още можеха да бъдат открити в Два Столба, недалеч от поселището, където бяхме родени двамата с Мал. Или поне така се надявах в добрите си дни. Днес обаче не бях толкова убедена, че Иля Морозов и свети Илия са едно и също лице. Вече дори не можех да се насиля да прелистя наново „Жития санктя“. Сега лежах на плесенясала купчина в един затънтен ъгъл и приличах не на пророчество за нечия велика орис, а на детска книжка, на която времето отдавна е минало.

Давид взе часовника, остави го, посегна към него отново, почука по шишенцето с мастило, накрая свери механизма с непохватни пръсти.

- Какво ти става днес? - попитах.

- Нищо - остро отвърна той.

Примигнах насреща му.

- Устната ти кърви.

Той я отри с длан, но кръвта пак взе да сълзи. Явно се беше преханал. Здравата.

- Давид...

Той удари по масата с кокалчетата на юмрука си и аз едва

не подскочих. Заг мен имаше двама стражи. Педантични и злобещи както винаги.

- Ето - каза Давид, подавайки ми малка тенекиена кутийка. Още преди да я докосна обаче, един от стражите я сграбчи.

- Какво си позволяваш?! - попитах гневно. Но знаех много добре защо е това. Нищо не можеше да премине от ръцете на някой Гриша в мен, без да е щателно проверено. Заради моята безопасност, разбира се.

Свещеникът страж не ми обърна внимание. Прокара пръсти по капака и дъното на кутийката, отвори я, помируса съдържанието, проучи похлупака, после я затвори и ми я подаде, без да обели дума. Издърпах я от ръката му.

- Благодаря - казах кисело. - Благодаря и на теб, Давид.

Но той вече седеше приведен над четивото си и изглеждаше напълно погълнат от него. Само дето толкова здраво стискаше перодръжката, че очаквах всеки момент тя да се прекърши.

ЖЕНЯ МЕ ЧАКАШЕ в Котлето - просторна, почти съвършено кръгла пещера, откъдето се осигуряваше храната за всички в Бялата катедрала. Заоблените ѝ стени бяха осеяни с каменни огнища, напомнящи за дребното минало на Равка и даващи повод на кухненския персонал да се оплаква, че изобщо не са удобни като готварските печки и облицованите с плочки фурни, които ползвали на повърхността. Гигантските шишове бяха пригодени за едър дивеч, но до готвачите рядко стигаше пряно месо. Вместо това те предлагаха осолено свинско, яхния от кореноплодни и някакъв странен хляб, приготвен от едромляно сивкаво брашно с лек дъх на череша.

Готвачите почти бяха свикнали с Женя - най-малкото вече не се стряскаха и не започваха да шушнат молитви, щом я видеха. Заварих я да се грее на едно от огнищата в най-от-

галечения край на пещерата. Това лека-полека се бе превърнало в нашето място и готвачите редовно ни оставяха там малко гърне каша или супа. Щом приближих, съпровождана от въоръжения ескорт, Жения умишлено остави шамията ѝ да се плъзне надолу по раменете и стражите ми тутакси се заковаха на място. Тя завъртя единственото си оцеляло око и изсъска като котка. Охраната изостана и се скупчи при изхода.

- Прекалих ли? - попита тя.

- Точно колкото трябваше - отвърнах, възхищавайки се на промяната в нея. Щом можеше да се насмива над тези глупаци, които се стряскаха от вида ѝ, това беше добър знак. Макар мехлемът на Давид да помагаше за белезите ѝ, бях готова да се закълна, че главната заслуга за промяната на Жения принадлежеше на Тамар.

Седмици наред след пристигането ни в Бялата катедрала Жения отказваше да напусне килията. Просто лежеше в тъмното и не помръгваше. Неизменно съпровождана от стражите, аз ѝ приказвах, придумвах я, опитвах се да я разсмея. Никаква полза. В края на краищата Тамар беше тази, която я примаму навън, настоявайки, че Жения би трябвало да се научи поне да се отбранява.

- Теб пък какво те е грижа? - мърмореше отначало Жения, забивайки се презглава.

- Не ме е грижа, но не можеш ли да се биеш, ставаш пречка за останалите.

- Все ми е тая гали ще ме ранят.

- Но не и мен - възпротивих се.

- Алина трябва собствения си гръб да пази - намеси се Тамар. - Не може все теб да варди.

- Никога не съм я молила.

- Ама наистина, няма ли да е най-добре да получаваме само онова, за което сме помолити? - сонна се Тамар. После взе да я щипе, ръчка, но главно за да я гразни, докато най-накрая Жения

склони да се измъкне от забивките и да получи един-единствен урок по самозащита: на четири очи, далеч от останалите, само в присъствието на свещениците стражи.

- Ще я изравня със земята – подметна ми на тръгване. Явно недоверието ми е проличало, защото тя издуха един червен кичур от набразденото си с белези чело и каза: – Е, добре тогава, ще я изчакам да заспи и ще ѝ направя свинска зурла.

Въпреки всичко тя издържа този първи урок, както и следващия. А доколкото ми е известно, Тамар още не се беше събудила със свинска зурла или слепнати клепачи.

Женя продължи да ходи с покрито лице и през повечето време си стоеше в стаята, но вече не се прегърбваше и не странеше от хората в тунелите. Направи си черна копринена превръзка от хастара на старо палто, а косата ѝ напоследък изглеждаше значително по-яркочервена. Щом отново беше прибягнала до своята гарба, за да промени цвета на косата си, значи женската ѝ суета сигурно пак бе проговорила, а това беше значителен напредък.

- Давай да започваме – посрещна ме тя. Загърби пещерата и застана с лице към огъня, после разпъна шамията на главата, така че ресните ѝ да образуват нещо като параван, който да ни скрие от дебнещи погледи. Първият път, когато го направи, стражите долетяха при нас само след секунда. Но щом ме видяха да нанасям мехлема върху белезите на Женя, тутакси ни оставиха на мира. За тях раните от *ничевие* на Тъмнейший бяха нещо като божие наказание. Аз обаче не бях много сигурна с какво го е заслужила тя. Ако стореното от Женя беше част от престъпленията на Тъмнейший, тогава почти всички също бяхме виновни в една или друга степен. Какво биха казали другите, ако видяха следите от зъби по рамото ми? Или пък за способността ми да карам сенките да танцуват?

Извадох менекуената кутийка от джоба си и взех да нана-

сям мехлема върху нейните рани. Той имаше остър растителен аромат и караше очите ми да съзлят.

- Не съм подозирала каква мъка е толкова дълго да седиш неподвижен - оплака се тя.

- Ти изобщо не седиш мирно, а непрекъснато шаваш.

- Смъди.

- А какво ще кажеш да те набода едно хубаво с карфица? Ще ти отвлече ли вниманието от смъденето?

- Само ми кажи, когато свършиш, ужасно момиче такава. - Тя се взря по-отблизо в ръцете ми. - И днес ли нямаше късмет? - прошепна.

- Поне досега. Само две огнища са запалени, а и пламъците не са много буйни. - Избърсах ръцете си в мърлявата кухненска кърпа. - Ето - казах. - Готово.

- Сега е твой ред - рече тя. - Изглеждаш...

- Ужасно. Знам.

- Това е относително. - Тъгата в гласа ѝ беше явна. Прищя ми се да се наричам.

Опрях длан до бузата ѝ. Кожата между белезите беше гладка и бяла като алабастровите стени.

- Аз съм истинско магаре.

Ъгълчето на устата ѝ се изви. Полуусмивка.

- Понякога - каза. - Само че аз отворих гума за това. А сега мирувай и ме остави да работя.

- Достатъчно е, че Апарат все още позволява да се виждаме тук. Не искам да му доставя удоволствието да се перчи с една малка сладка светуца.

Тя въздъхна театрално.

- Това е посегателство над моята чистосърдечна вяра и ти, рано или късно, ще ми се *отплатиш*.

- Как точно?

Тя наклони глава.

- Мисля, че трябва да ме оставиш да те направя червенокоска.

Завъртях очи.

- За нищо на света, Женя.

Докато тя бавно променяше лицето ми, аз премятах малката тенекиена кутийка в ръце. Опитах да затворя плътно капачето, но нещо отголу пречеше. Измъкнах го с върха на пръстите - тънък диск восъчна хартия. Женя го видя в мига, в който го забелязах и аз.

Нагписът на гърба - почти нечетливите завъртулки на Давид - се състоеше само от една дума: „днес“.

Женя издърпа листа от ръката ми.

- О, вси светици, Алина...

В този момент чухме тропот на тежки ботуши, които прииждаха по коридора отвън. Някакво гърне са разби на пода с оглушително „тряс!“, а една от готвачките нагаде пронизителен писък, когато в помещението нахлуха свещеници стражи с готови за стрелба пушки и, по всичко личеше, фанатичен плам в очите.

Апарат се носеше подир тях във вихрушка от кафяви одежди.

- Опразнете кухните - ревна той.

Двете с Женя скочихме на крака, докато свещениците стражи изтикваха грубо навън готвачите сред врява от недоволство и уплашени възклицания.

- Какво значи това? - попитах с настоятелен тон.

- Алина Старкова - тутакси откликна Апарат, - ти си в опасност.

Сърцето ми гумкаше в гърдите, но успях да удържа гласа си спокоен.

- Какво ме застрашава? - попитах, поглеждайки към котлите, които къкреха върху огницата. - Обягът ли?

- Заговор - обяви той, сочейки към Женя. - Тези, които се представят за твои приятели, целят унищожението ти.

През вратата продължаваха да нахлуват още от брагатиите оръженосци на Апарат. Щом редиците им се раздвоиха,

зърнах Давид, очите му бяха ококорени и уплашени.

Женя ахна и трябваше да сложи ръка на рамото ѝ, за да ѝ попреча да се втурне към него.

Надя и Зоя следваха отзад с вързани китки, за да не могат да призобават. Струйка кръв се стичаше от ъгълчето на устата на Надя, а кожата ѝ беше пребледняла под луничките. Водеха и Мал, лицето му цялото в кръв. Притискаше с ръка едната си страна, сякаш предпазваше счупено ребро, привел рамене от болка. Но по-страшна беше гледката на онези, които го съпровождаха: Толя и Тамар. Тамар отново беше със своите брагви. Всъщност и двамата бяха въоръжени като свещениците стражи. И избягваха да ме погледнат.

- Заклучете вратите - нареди Аппарат. - Ще свършим това тъжно дело в уединение.

ЛИЙ БАРДУГО е №1 в листата на „Ню Йорк Таймс“ за най-продавани автори на фентъзи романи. Тя е създателката на вселената Гриша. С над един милион продадени екземпляри, нейната вселена обхваща трилогията „Сянка и кост“ (издадена на български), диалогите Six of Crows и King of Scars, сборника с шест разказа The Language of Thorns: Midnight Tales and Dangerous Magic. Нейни разкази могат да се намерят в множество антологии, включително „Най-доброто от Tor.com“ и „Най-добрата американска научна фантастика и фентъзи за 2017“. Други нейни произведения са Wonder Woman: Warbringer и предстоящият за печат роман Ninth House.

Лий е родена в Лос Анджелис, завършва Йейлския университет. Работила е в рекламата, а също като журналист и дори като гримьор. По настоящем живее в Холивуд, където понякога може да бъде чута да пее в нейната музикална група.

leighbardugo.com
grishaverse.com